

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

STATYSTYKI EBC

KRÓTKI ZARYS

SIERPIEŃ 2005

Głównym celem statystyk prowadzonych przez Europejski Bank Centralny (EBC) jest wspieranie polityki pieniężnej EBC oraz innych zadań Eurosystemu i Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC).

Nasza broszura opisuje pokrótce, jakie statystyki opracowuje, gromadzi, zestawia i udostępnia EBC przy współudziale krajowych banków centralnych Unii Europejskiej.

WPROWADZENIE

Przy zestawianiu danych statystycznych EBC korzysta z pomocy krajowych banków centralnych. Krajowe banki centralne (w niektórych przypadkach inne organy krajowe) zbierają dane od instytucji kredytowych oraz z innych źródeł w swoich krajach i obliczają agregaty na poziomie krajowym. Dane te przesyłają następnie do EBC, który zestawia i udostępnia agregaty dla całego obszaru euro.

Główne cechy statystyk prowadzonych przez EBC:

- Przedmiotem uwagi jest obszar euro. Oznacza to, że wszystkie bazowe dane krajowe muszą opierać się na jednolitym zbiorze definicji i klasyfikacji, dzięki czemu będą porównywalne w stopniu umożliwiającym sensowną agregację.
- Podstawą prawną opracowywania, gromadzenia, zestawiania i udostępniania informacji statystycznych przez EBC jest statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych oraz Europejskiego Banku Centralnego. EBC przyjął i opublikował szereg aktów prawnych dotyczących rozmaitych statystyk.
- Dążąc do spełnienia wymogów statystycznych, EBC stara się jednocześnie minimalizować wynikające z nich obciążenia instytucji kredytowych i innych podmiotów sprawozdawczych, dlatego też – w miarę możliwości – korzysta z już dostępnych danych.
- EBC ściśle współpracuje z instytucjami Wspólnoty Europejskiej. Za statystykę na poziomie europejskim odpowiadają wspólnie EBC oraz Komisja Europejska (gdzie obowiązek ten spoczywa na Eurostacie, Urzędzie Statystycznym Wspólnot Europejskich). Szczegółowy podział zadań jest określony w porozumieniu o współpracy w dziedzinie statystyki gospodarczej i finansowej (*Memorandum of Understanding on Economic and Financial Statistics*) z marca 2003 r., dostępnym na stronie internetowej EBC.
- EBC utrzymuje ponadto ściśle kontakty w dziedzinie statystyki z innymi instytucjami międzynarodowymi. Statystyki EBC są w miarę możliwości zgodne ze standardami międzynarodowymi.

STATYSTYKI OPRACOWYWANE PRZEZ EBC

Podstawowe kategorie informacji statystycznych publikowanych przez EBC:

Statystyki pieniężne, bankowe i rynków finansowych

Co miesiąc EBC zestawia i udostępnia szereg danych i wskaźników z zakresu statystyki monetarnej, w tym szeroką miarę podaży pieniądza M3, jego składniki (banknoty i monety, krótkoterminowe depozyty i krótkoterminowe instrumenty zbywalne) oraz czynniki jego kreacji, w tym zobowiązania z tytułu kredytów i zobowiązania długoterminowe. EBC koryguje miesięczne dane statystyczne o czynniki sezonowe, co ułatwia analizę trendów.

Agregaty monetarne i czynniki ich kreacji są obliczane na podstawie bilansu sektora monetarnych instytucji finansowych (MIF), który również jest publikowany co miesiąc. Do MIF zalicza się instytucje (na przykład banki), które przyjmują depozyty lub emitują bardzo krótkoterminowe papiery wartościowe oraz udzielają kredytów lub inwestują w papiery

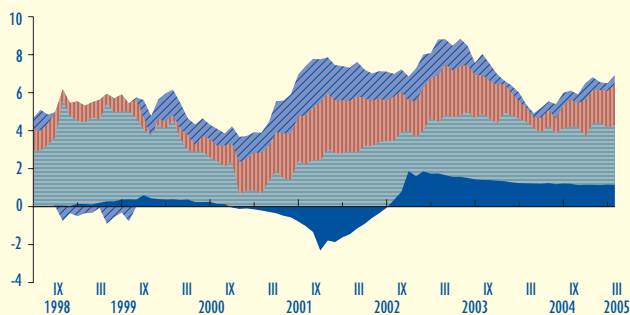
wartościowe na własny rachunek. Definicja ta jest szersza od definicji „instytucji kredytowych” istniejącej w prawie Wspólnoty Europejskiej, ponieważ obejmuje też fundusze rynku pieniężnego i kilka innych rodzajów instytucji.

EBC i krajowe banki centralne prowadzą listy instytucji finansowych odpowiadających tej definicji. Statystyki bilansowe MIF wykorzystuje się także do obliczania wysokości rezerw obowiązkowych, jakie muszą utrzymywać instytucje kredytowe. Stopa rezerw obowiązkowych jest jednym z narzędzi polityki pieniężnej EBC.

EBC zestawia też ujednolicone statystyki stóp procentowych stosowanych przez MIF w transakcjach z gospodarstwami domowymi i przedsiębiorstwami w obszarze euro.

WYKRES I

Roczna stopa wzrostu M3 w rozbiciu na główne składniki (skumulowany udział poszczególnych składników w punktach procentowych; dane nieskorygowane sezonowo; na koniec okresu)

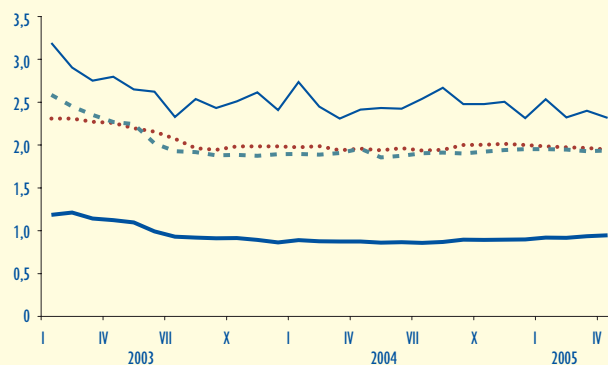

— pieniądź gotówkowy w obiegu — depozyty overnight
— M2-M1 — M3-M2

Źródło: EBC.

WYKRES II

Stopy procentowe MIF dla depozytów denominowanych w euro (oprocentowanie roczne z wyłączeniem opłat; stawki dla nowych umów)

— depozyty overnight przedsiębiorstw
••••• depozyty gospodarstw domowych z terminem wykupu za wypowiedzeniem do trzech miesięcy
- - - depozyty terminowe gospodarstw domowych z uzgodnionym terminem zapadalności do jednego roku
— depozyty terminowe gospodarstw domowych z uzgodnionym terminem zapadalności powyżej dwóch lat

Źródło: EBC.

EBC opracowuje ponadto szczegółowe statystyki cen i obrotów na rynku finansowym, w tym miesięczne dane ilościowe dotyczące dłużnych papierów wartościowych i akcji w obrocie giełdowym, obejmujące informacje na temat emisji, wykupu i wartości w obiegu, a także cen instrumentów finansowych. EBC stale doskonali wspólną metodologię obliczania porównywalnych i reprezentatywnych wskaźników statystycznych dla rynków finansowych obszaru euro, co pomaga również w monitorowaniu procesu integracji rynków finansowych.

Publikowane są również informacje o instytucjach finansowych spoza sektora MIF, w tym o funduszach inwestycyjnych niedziałających na rynku pieniężnym, ze względu na bliskie związki pomiędzy ich działalnością a działalnością MIF.

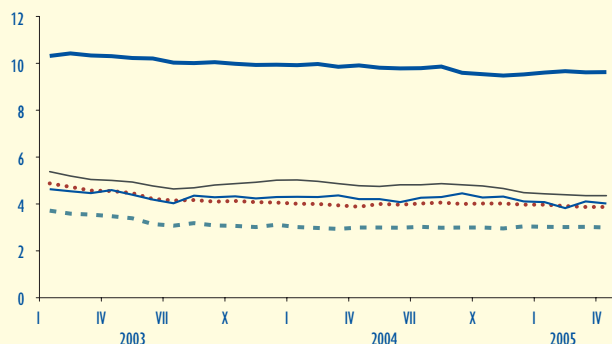
Bilans płatniczy i inne statystyki zewnętrzne

EBC publikuje co miesiąc bilans płatniczy obszaru euro, przedstawiający główne transakcje pomiędzy rezydentami obszaru euro i rezydentami krajów spoza tego obszaru. Miesięczny bilans płatniczy uzupełniają bardziej szczegółowe statystyki kwartalne i roczne, które odzwierciedlają strukturę geograficzną. Spójna baza metodologiczna pozwala na zintegrowanie analizy danych monetarnych i dotyczących bilansu płatniczego obszaru euro. Monetarne ujęcie bilansu płatniczego, które EBC publikuje co miesiąc od czerwca 2003 r., ukazuje zależność pomiędzy transakcjami zagranicznymi podmiotów innych niż banki w obszarze euro oraz podażą pieniądza w tym obszarze.

EBC publikuje ponadto miesięczne dane statystyczne na temat stanu rezerw międzynarodowych i płynności walutowej EBC i Eurosystemu oraz kwartalne i roczne statystyki międzynarodowej pozycji inwestycyjnej obszaru euro, które dają całościowy obraz należności i zobowiązań obszaru euro wobec reszty świata (dla rocznej międzynarodowej pozycji inwestycyjnej także), w podziale geograficznym.

WYKRES III

Stopy procentowe MIF dla kredytów denominowanych w euro
(oprocentowanie roczne z wyłączeniem opłat; stawki dla nowych umów)

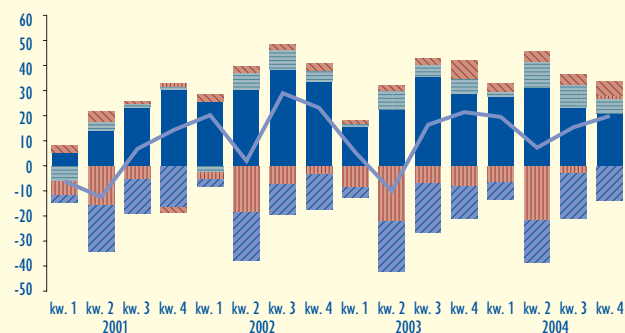

- kredyty w rachunku bieżącym dla gospodarstw domowych
- kredyty i pożyczki dla przedsiębiorstw do 1 mln euro o zmiennym oprocentowaniu i z okresem obowiązywania pierwotnej stawki oprocentowania do jednego roku
- - - kredyty i pożyczki dla przedsiębiorstw powyżej 1 mln euro o zmiennym oprocentowaniu i z okresem obowiązywania pierwotnej stawki oprocentowania do jednego roku
- kredyty i pożyczki dla przedsiębiorstw powyżej 1 mln euro z okresem obowiązywania pierwotnej stawki oprocentowania powyżej pięciu lat
- kredyty i pożyczki mieszkaniowe dla gospodarstw domowych z okresem obowiązywania pierwotnej stawki oprocentowania od 5 do 10 lat

Źródło: EBC.

WYKRES IV

Bilans płatniczy obszaru euro – rachunek bieżący i kapitałowy
(miliardy EUR; transakcje; dane nieskorygowane sezonowo)

- towary
- dochody
- usługi
- transfery bieżące
- rachunek kapitałowy
- ogółem

Źródło: EBC.

Agregaty dotyczące obszaru euro obejmują przychody i rozchody oraz – osobno – aktywa i pasywa. W przeciwieństwie do danych z bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej na poziomie krajowym, które uwzględniają wszystkie transakcje i pozycje gospodarki krajowej, czyli również te zawierane z innymi rezydentami obszaru euro, bilans płatniczy i międzynarodowa pozycja inwestycyjna obszaru euro obejmują wyłącznie pozycje i transakcje z podmiotami spoza tego obszaru.

EBC sporządza także zestawienia statystyczne na temat międzynarodowej roli euro i wskaźników efektywnego kursu walutowego euro, w ujęciu nominalnym i realnym, z wykorzystaniem różnych deflatorów.

Rachunki finansowe

EBC korzysta z kwartalnych rachunków finansowych i niefinansowych dla obszaru euro. Rachunki finansowe obejmują transakcje finansowe oraz bilanse finansowe wszystkich sektorów gospodarki obszaru euro. Przedstawiają one zatem finansowe współzależności pomiędzy poszczególnymi sektorami oraz pomiędzy sektorami a resztą świata. Dzięki tak szerokiemu

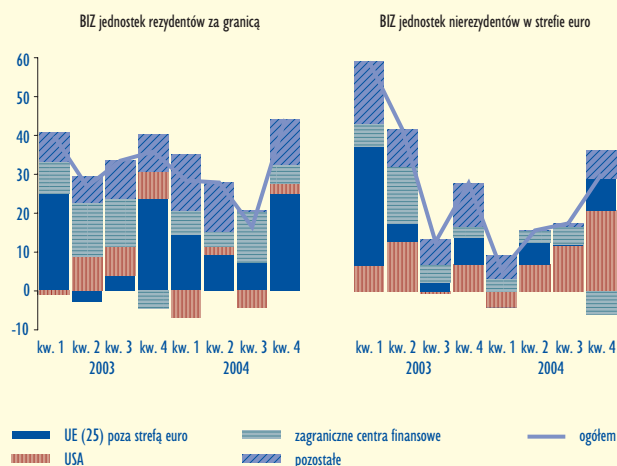
ujęciu ukazują też całościowy obraz zadłużenia gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i instytucji rządowych. Szczególne znaczenie ma wzajemna relacja transakcji finansowych i niefinansowych, zwłaszcza w odniesieniu do analitycznych pozycji bilansujących takich jak oszczędności, deficyt budżetowy oraz produkt krajowy brutto.

Rachunki opracowuje się zgodnie z ujednoczoną metodologią europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych (ESA 95). Przygotowywane na podstawie ujednoczonych zasad rachunkowości kwartalne rachunki finansowe obszaru euro są także bardzo użyteczne przy weryfikacji danych o dużej częstotliwości pochodzących ze statystyk pieniężnych, bankowych, bilansów płatniczych, rynku kapitałowego i finansów publicznych.

Obecnie dane kwartalne dotyczące transakcji finansowych oraz kwot należnych dla sektorów niefinansowych, instytucji ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych są publikowane w Biuletynie Miesięcznym EBC, w tabelach poświęconych finansowaniu i inwestycjom. Prowadzone są prace nad zapewnieniem bardziej szczegółowych danych według sektorów

WYKRES V

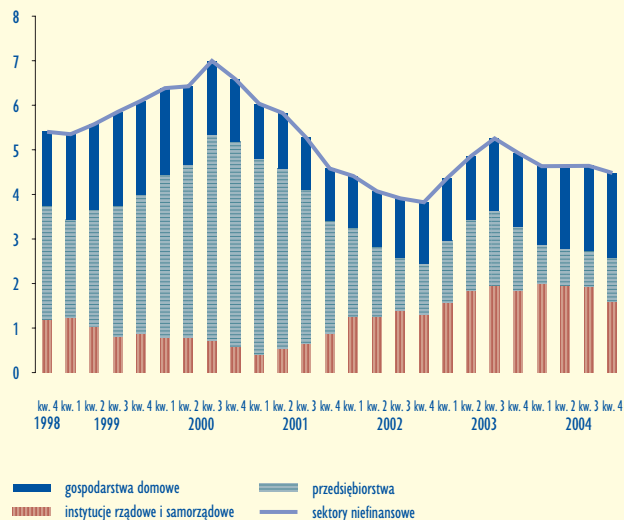
Bilans płatniczy obszaru euro – bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) w podziale na głównych kontrahentów (miliardy EUR; transakcje)

Źródło: EBC.

WYKRES VI

Finansowanie sektorów niefinansowych obszaru euro (roczne stopy wzrostu; udział w punktach procentowych)

Źródło: EBC.

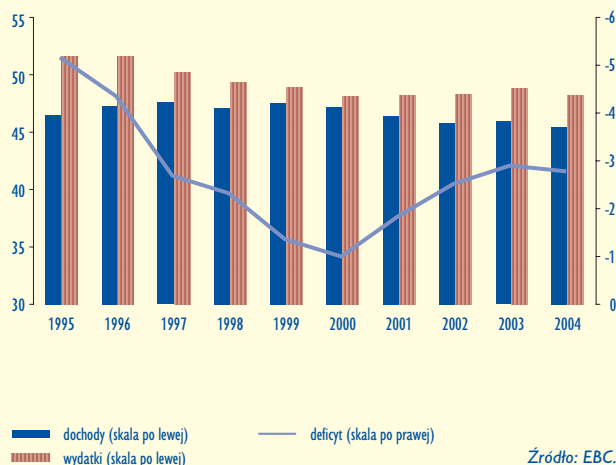
i w rozbiciu na instrumenty finansowe, a także opracowaniem zintegrowanych rachunków kwartalnych dla sektora finansowego i niefinansowego obszaru euro.

Statystyka finansów publicznych

Do przeprowadzania analiz wymaganych do prowadzenia polityki monetarnej, EBC i ESBC potrzebują wyczerpujących i wiarygodnych danych o finansach publicznych, opracowanych zgodnie z metodologią ESA 95. Statystyka finansów publicznych stanowi ważną część zintegrowanego systemu rachunków finansowych i niefinansowych według sektorów dla obszaru euro. Roczne dane statystyczne o finansach sektora publicznego są publikowane w trzech tabelach przedstawiających szeregi czasowe dla obszaru euro dotyczące i) dochodów i wydatków, ii) długu publicznego oraz iii) stosunku pomiędzy deficytem budżetowym a zmianą wysokości długu publicznego. Przedstawia się także dane o deficycie budżetowym i długu publicznym dla poszczególnych krajów obszaru euro. Do opracowania agregatów dla obszaru euro potrzebne są dodatkowe informacje na temat transakcji pomiędzy państwami członkowskimi a instytucjami Wspólnoty Europejskiej. Publikuje się także kwartalne dane finansowe sektora publicznego obszaru euro dotyczące dochodów i wydatków.

WYKRES VII

Dochody, wydatki i deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w obszarze euro (jako procent PKB)

Źródło: EBC.

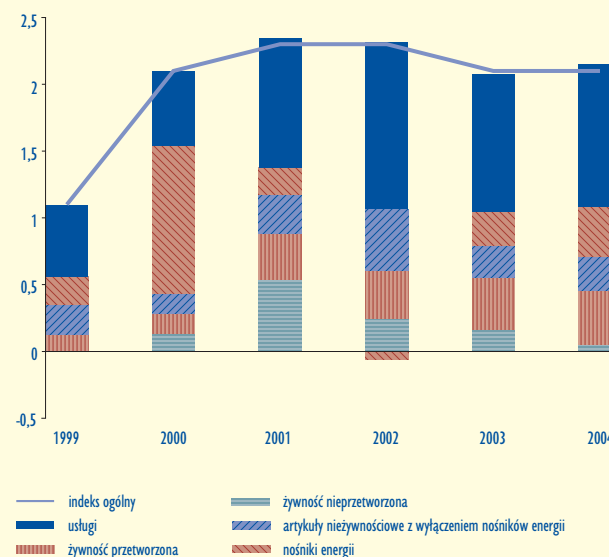
Statystyki dotyczące zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych, innych cen, kosztów, produkcji i rynków pracy

EBC definiuje stabilność cen, której utrzymanie jest jego podstawowym celem, odwołując się do zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP) dla obszaru euro. Ponadto EBC regularnie wykorzystuje i udostępnia szereg danych statystycznych na temat cen i kosztów, rachunków narodowych, rynków pracy, handlu zagranicznego oraz inne statystyki ogólnogospodarcze. Odpowiedzialność za statystykę w tym zakresie spoczywa głównie na Komisji Europejskiej.

EBC współpracuje ściśle z Komisją (Eurostatem) w celu opracowania ujednoliconych pojęć statystycznych i zapewnienia systematycznego dostępu do rzetelnych danych statystycznych na temat obszaru euro. EBC zestawia i udostępnia także rozmaite pochodne wskaźniki dotyczące obszaru euro, w tym wskaźniki cen nieruchomości mieszkaniowych, zatrudnienia i produktywności, oraz wylicza skorygowane sezonowo wyniki.

WYKRES VIII

Inflacja w obszarze euro (zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych) (roczne zmienny w procentach; udział w rocznych zmianach procentowych)

Uwaga: W tym Grecja od 2001 r.

Poszczególne pozycje nie sumują się ze względu na zaokrąglenia.

Źródła: Eurostat i obliczenia EBC oparte na danych Eurostatu.

PLANY ŚREDNIOTERMINOWE

Jednym z głównych celów statystyki obszaru euro jest zintegrowanie różnorodnych danych gospodarczo-finansowych w ramach kompleksowych rachunków kwartalnych według sektorów instytucjonalnych. Rachunki te będą obejmować instytucje finansowe i przedsiębiorstwa, instytucje rządowe i samorządowe oraz gospodarstwa domowe, a także uwzględniać powiązania z podmiotami gospodarczymi spoza obszaru euro. Integracja poprawi spójność zmiennych finansowych i niefinansowych, a tym samym ułatwi analizę danych sektorowych. Ważnym zadaniem w perspektywie średniookresowej jest także opracowanie nowych i poprawa istniejących statystyk (na przykład dotyczących instytucji pośrednictwa finansowego spoza sektora MIF). Realizacja tego zadania przyczyni się do integracji statystyk oraz umocni podstawy statystyczne polityki pieniężnej EBC i innych zadań ESBC.

ŹRÓDŁA INFORMACJI STATYSTYCZNYCH

Szereg danych statystycznych jest publikowanych w miesięcznych i kwartalnych komunikatach prasowych oraz w dziale „Statystyka strefy euro” Biuletynu Miesięcznego EBC. Statystyki dotyczące aktualnej sytuacji gospodarczej w obszarze euro oraz w państwach członkowskich UE przedstawia też kieszonkowy miesięcznik statystyczny EBC (*Statistics Pocket Book*). Opracowanie to zawiera ponadto wiele danych porównawczych dotyczących obszaru euro, Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych i Japonii. Aby otrzymywać nieodpłatnie tę publikację, należy skontaktować się z EBC pod podanym adresem.

Wszystkie dane statystyczne można także znaleźć w dziale statystyki na stronie internetowej EBC (www.ecb.int). Na stronie tej znajduje się też szczegółowa dokumentacja definicji i pojęć używanych w różnych opracowaniach statystycznych (w tym odpowiednie akty prawne).

DODATKOWE INFORMACJE

Dodatkowe informacje można uzyskać w Dziale Prasy i Informacji EBC (tel.: +49 69 1344 7454 lub 7455, faks: +49 69 1344 7404) lub wysyłając e-mail na adres: info@ecb.int.

ADRES

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Niemcy

ADRES DO KORESPONDENCJI

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Niemcy

ISSN 1725-3764 (Online)